Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Славних прадідів великих
Правнуки погані!..
Тарас ШЕВЧЕНКО

Нащадки номадів не приховують своєї мети: позбавити український народ майбутнього на своїй землі.
Олег ГРИНІВ, професор

№ 32 (395)
9 серпня 2012 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

СПРОТИВ

А ХТО НА ВАРТІ?..

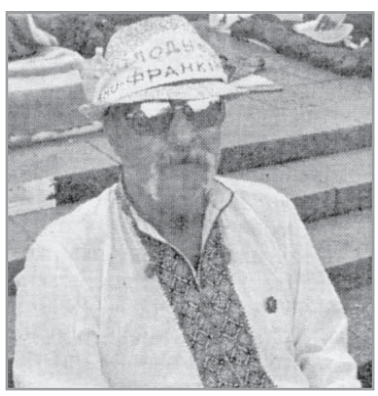
У минулому числі «Галицька Просвіта» повідомляла про учасників безстрокової акції на захист української мови під Українським домом. Сьогодні хотілося б познайомити краян з тими, хто голодує в таку пекельну спеку на цих сходах, розповісти їхні історії. Кожному з учасників голодування газета «Слово Просвіти» поставила два запитання: «Чому Ви підтримали акцію?» і «Кого Ви залишили вдома?». Ось що відповіли наші земляки.

Олександра ДІДИК, 52 роки, вчитель вищої категорії, викладає українську мову і літературу, м. Коломия:

– Коли я дізналася, що у Києві розпочалася акція на захист української мови, довго не роздумувала: владнавши домашні справи, з однодумцями приїхала до Києва. Ще зі шкільних років мені запали в душу слова Максима Рильського: *«Як парость виноградної лози, плекайте мову. Пильно й ненастанно політь бур'ян…»* Я багато їздила селами нашої Івано-Франківщини в експедиціях, де ми вивчали діалекти рідного краю. І мене глибоко вразили багатство й неповторність нашої мови, величезний синонімічний ряд. Своїм учинком я хочу довести, що є небайдужі люди, які прагнуть захистити найдорожче – мову, душу народу. А народ без душі не може існувати.

Удома залишився син, який доглядає мою стареньку 86-літню маму. Обоє підтримують мене. Мама благословила мене на поїздку до Києва. Син сказав, що голодує разом зі мною – тільки вдома. А на запитання «Тарасику, а чому ти так робиш?» відповів: «Бо хочу, щоб нас, незгідних, стало більше…»

Михайло ПІГУЛЯК, 58 років, м. Івано-Франківськ, безробітний:

– Підтримав акцію, тому що намагаються знівелювати найрідніше – мову. Я хочу, щоб мої діти і внуки могли дивитися телебачення українською мовою, щоб знімалися українські фільми і серіали, а не тільки реклама. Щоб діти перед сном по національному каналу могли послухати казочку рідною мовою. Я хочу, щоб влада більше поважала громадян своєї держави: не розколювала суспільство, дбала про наш добробут і майбутнє, а не працювала для зиску сусідніх держав.

Удома чекає дружина, яка цілком мене підтримує. У рідному селі Спас у мене залишився син, невістка, онук та онучка. Вони підтримують мене, стежать за перебігом подій, вболівають за результат акції. Телефонують майже щогодини. Син ладен приїхати до Києва з друзями, мені на зміну.

Мирослав ДРАГАН, 73 роки, м. Нью-Йорк, США, лікар-генетик:

– Мене віддавна цікавила історія української мови. За оцінками відомих учених, цивілізоване суспільне життя в Україні існувало ще 45 000 років тому – про це свідчать археологічні знахідки. Я за фахом – лікар-генетик, тож у своїй лабораторії в США проаналізував 2000 проб крові вихідців з Галичини і Гуцульщини і виявив, що на генетичному рівні вони надзвичайно схожі на зразки крові басків. Як відомо, баски мешкають на другому кінці Європи, а їхня мова є найстарішою в Європі. Я вважаю, що ситуація, яка склалася навколо мовного питання в Україні, суперечить міжнародним нормам, є аморальною щодо українців. А українська мова насправді потребує державного захисту, протекціонізму (як це є у Франції та Ізраїлі), запровадження у всіх сферах життя на території України, а не згортання. З тими переконаннями і знаннями я приїхав боронити українську мову. Не забуваймо, Махатма Ганді так домігся незалежності Індії. Двомовність шкідлива для української держави, тому вони вчепилися зробити реґіоналізм. Але ми нічого не доб'ємося, доки не подолаємо почуття меншовартості, яке нам насаджували наші колонізатори.

Юрій ТИМОШЕНКО, 51 рік, маляр-декоратор, позапартійний, м. Коломия:

– Підтримав акцію, тому що я – свідомий українець і розумію її важливість. Шкодую, що приїхав лише зараз: у нас п'ять разів різні організатори збирали охочих їхати до Києва, і щоразу поїздка відмінялася, бо з Києва надходила інформація, що акцію припинили. Українські ЗМІ, особливо радіо, телебачення, замовчують цю подію. Та ми через людей дізналися, що акція триває, і відразу приїхали й почали голодувати. Я чудово усвідомлюю, що наша акція має більше символічний характер, аніж практичний. Але це для цілого світу – символ боротьби проти режиму Януковича. На нашу підтримку українці всього світу провели пікети під консульствами та посольствами України. Вірю, що багато українців шукають по каналах і хвилях вісточку з Українського дому про те, що акція триває.

Удома я залишив дружину, десятирічного сина і 240 гривень. Вдячний дружині, яка, попри важке матеріальне становище, підтримала мене й благословила на цю поїздку…

Подякуймо цим людям і усім іншим, які відстоюють наше українське майбутнє. Якщо вони є в Україні, його не знищити нинішній антиукраїнській владі.

ПРОЕКТИ

ЯК ВИХОВАТИ УКРАЇНЦЯ

У деяких селах Снятинського, Галицького та інших районів народжується глибоко патріотична українська сімейна традиція. Батько, приймаючи своє дитя з пологового будинку, бере його на освячений державний прапор. На ньому ж він несе його у храм для хрещення і приймає від священика… Цей прапор як реліквія зберігається у родині. На ньому освячуватимуть своїх дітей і внуків щойно охрещені…

Про цю традицію розповів на зустрічі в облдержадміністрації автор проекту «Нова українська родина» заступник голови ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Дмитро Захарук. Варто наголосити, що ініціативу «Просвіти» радо підтримав голова облдержадміністрації Михайло Вишиванюк, запросивши на зустріч з обговорення такої важливої загальнонаціональної проблеми як творення української родини і сімейне виховання, владик українських Церков, ректорів вишів, керівників гуманітарних установ, громадських організацій, науковців. Відклавши нагальні справи, до розмови долучились, зокрема, митрополит УАПЦ Андрій та митрополит УПЦ КП Іоасаф, єпископ УГКЦ Микола Сімкайло, єпископ УПЦ КП Іоан, священики, ректор Національного університету нафти і газу Євген Крижанівський, ректор Івано-Франківського національного медичного університету Микола Рожко… Як і належить починати добру справу, усі разом промовили «Отче наш»…

– Нинішній світ розвивається швидко, втягуючи людину у глобальні процеси, в яких вона нівелюється як особистість, – наголосив М. Вишиванюк на початку зустрічі. – Лише той індивідуум, який має міцний моральний стрижень, може встояти під натиском глобальних стихій. Споконвіку українці виховувались у родинах при духовній опіці Церкви й опосередкованому впливі суспільства. Тому нову ініціативу радо підтримав, щоб розвинути її на всеукраїнський рівень.

(Чит. стор. 2)

БЛАГОДІЙНІСТЬ

ЛЕПТА НЕБАЙДУЖОГО

Зіновій Сюрпіта з Угорників Івано-Франківської міськради довгі роки працює на заробітках в Італії. Але щоразу приїжджає додому, цікавиться життям земляків, болісно переживає за Україну.

– Там, у неблизькій Італії, ми дивимось український 5-ий канал, пильно стежимо за дискусіями на ньому, нас болить серце за українську мову, яку хочуть знищити наші ненависники, – щиро зізнався він, зайшовши в редакцію «Галицької Просвіти». – За спеціальністю я – токар, працював на локомотиворемонтному заводі. Та роботи було все менше, як і заробітків. Отож подався в Італію. Жив нелеґалом, працював на різних роботах поки не отримав леґалізацію. І тепер працюю за спеціальністю, виточую засувки, вентилі до газо- та водопроводів. Зрозуміло, що змушений був вивчити італійську, бо хто ж тебе візьме на відповідальну роботу без знання мови. І якщо б хтось заїкнувся про якусь іншу державну мову, то його б вважали несповна розуму. А в Україні депутати парламенту проголосовують навіть такий законопроект. Це обурює усіх українських заробітчан. Ми не можемо вийти в Києві до Українського дому, але ми з тими, хто там протестує і відстоює державність української мови. Тому передаю «Просвіті» на підтримку нашої мови тисячу гривень…

Зрозуміло, ми подякували панові Зіновію. Цей справді громадянський учинок засвідчує, що українці як в Україні, так і в світі – єдині у відстоюванні державності української мови, своїх прав і свобод. Спротив від Українського дому таки виллється на майдани і площі й змете цю українофобську владу.

Час розплати гряде!

Теодор ДРОВНИЧ

КРИМІНАЛ

ВБИЛИ «СВОБОДІВЦЯ»

5 серпня в місті Конотопі Сумської області вбили члена ВО «Свобода» Василя Удода. Про це повідомляє прес-служба «Свободи». 6 серпня Удод мав подати офіційне звернення до Генеральної прокуратури з вимогою розслідувати факти наявності плантацій маку й конопель на території Конотопського району та канали збуту наркотичних речовин за кордон. Активіст «Свободи» принципово хотів подати звернення до Генпрокуратури, а не до місцевої прокуратури, адже йому було відомо про причетність до оборудок місцевих правоохоронців. В УМВС Сумської області заявили, що Василь Удод помер через приступ гострого панкреатиту, хоч знайшли його прикритого гілками і травою.

ТОЧКА ЗОРУ

ТАК ДІЮТЬ ШАХРАЇ

Усупереч своїм неодноразовим публічним заявам Голова Верховної Ради Володимир Литвин підписав юридично неіснуючий мовний законопроект. Цьому передувало формальне внесення ним на розгляд Верховної Ради України пропозицій щодо усунення неузгодженостей та окремих неточностей, виявлених «при опрацюванні тексту Закону України «Про засади державної мовної політики» в редакції, яка була запропонована до першого читання». З огляду на це необхідно зазначити таке.

Передбачене статтею 131 Закону України «Про реґламент Верховної Ради України» право Голови Верховної Ради пропонувати усунення виявлених «редакційних неточностей або явних неузгодженостей» стосується не редакції законопроектів, ухвалених у першому читанні, а остаточних редакційних текстів законів, ухвалених у другому або у третьому читанні. Законопроект «Про засади державної мовної політики» на порушення ст. 118–124 Закону «Про реґламент Верховної Ради України» процедури другого читання не проходив. Отже, Верховна Рада України жодного тексту, який може вважатись остаточним текстом Закону «Про засади державної мовної політики» не ухвалювала й ухвалити не могла.

Як свідчить стенограма вечірнього засідання Верховної Ради 3 липня ц. р., перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк з голосу, без рішення погоджувальної ради і розгляду внесених народними депутатами численних поправок, поставив на голосування питання щодо позачергового включення до порядку денного законопроекту № 9073 «Про засади державної мовної політики». Воно провалилося («за» було подано 219 голосів). Друге голосування стосувалося пропозиції головуючого ще раз повернутися до щойно «провалено-го» питання щодо зміни у порядку денному (результат: «за» – 241).

(Чит. стор. 2)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс – **91083**

ТОЧКА ЗОРУ

ТАК ДІЮТЬ ШАХРАЇ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Проте Адам Мартинюк не поставив на голосування питання про включення до порядку денного цього законопроекту, а одразу, навіть без зазначення редакції, в якій голосувався законопроект, поставив на голосування питання про ухвалення законопроекту № 9073 в цілому («за» – 248 голосів). **Таким чином було проголосоване питання навіть не включене до порядку денного, а головне – абсолютно не підготовлене до голосування.**

ДОКУМЕНТ-ФАНТОМ

З погляду права і факту, обговорення, голосування й ухвалення мовного законопроекту в другому читанні не відбулося і не могло відбутися в принципі, оскільки головний комітет відповідно до положень глави 20 Закону України «Про регламент Верховної Ради України» надалі працював над його підготовкою до другого читання у зв'язку з великою кількістю поправок (понад 2000). Саме тому законопроект не був (і не міг бути!) завізований головою профільного комітету, керівником секретаріату цього комітету, керівниками юридичного і редакційного апарату Верховної Ради, як того вимагає ч. 1 ст. 117, а також не був (і не міг бути!) розданий народним депутатам «не пізніше як за десять днів до дня розгляду цього законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради». Через відсутність підготовленого до другого читання законопроекту неможливо було виконати вимоги ст. 119 регламенту щодо постатейного обговорення й голосування поправок на основі порівняльних таблиць та узгодити остаточний текст закону.

Отже, народні депутати проголосували за документ, якого в правовому сенсі не існує, за документ-фантом, до того ж – знову з порушенням ст. 84 Конституції України, яка вимагає особистого голосування кожного народного депутата.

Саме тому у поданих Володимиром Литвином 27 липня 2012 року пропозиціях ідеться про текст законопроекту, ухваленого в редакції першого, а не другого читання.

ШАХРАЙСЬКИЙ ТРЮК ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІЛЮЗІЇ ЛЕҐІТИМНОСТІ

Однак застосування Литвином ст. 131 Закону України «Про регламент Верховної Ради України» у прив'язці до редакції тексту законопроекту, ухваленого в першому читанні, суперечить цілям і змісту згаданої статті і є грубим порушенням вимоги щодо забезпечення порядку роботи Верховної Ради, передбаченої частиною четвертою ст. 82 Конституції України.

Згадана хитрість, а точніше шахрайський трюк, знадобились йому для створення ілюзії легітимності підпису Голови Верховної Ради під неіснуючим законом, оскільки відповідно до п. 9 ст. 131 у разі відхилення Верховною Радою всіх пропозицій Голови Верховної Ради, він зобов'язаний в той же день підписати раніше поданий йому текст закону.

Як і слід було очікувати, 30 липня 2012 року під час позачергової сесії Верховної Ради України перший заступник Голови Верховної Ради Адам Мартинюк, знову діючи на порушення Закону «Про регламент Верховної Ради України», поставив на голосування позачергової сесії Верховної Ради України не передбачене її порядком денним питання про розгляд пропозицій Голови Верховної Ради щодо усунення неточностей чи неузгодженостей у пошахрайськи сфабрикованому мовному законопроекті. Провладна парламентська більшість, ігноруючи вимоги народних депутатів, без будь-якого обговорення відкинула всі пропозиції Голови Верховної Ради і цим створила фіктивну підставу для підписання Володимиром Литвином неіснуючого закону. Чим він і скористався, нехтуючи своїми обіцянками, службовими обов'язками й вимогами Конституції України.

ДІЇ ЛИТВИНА Й МАРТИНЮКА МАЮТЬ ВСІ ОЗНАКИ ЗЛОЧИНІВ

Таким чином, із вправністю досвідчених наперсточників Володимир Литвин та Адам Мартинюк забезпечили здійснення операції з «легітимізації» по-шахрайськи сфабрикованого антиконституційного правового акту, який за своєю юридичною природою є правовою фікцією. З моменту внесення законопроекту Ківалова–Колесниченка і на всіх стадіях його проходження у Верховній Раді дії Литвина та Мартинюка мають всі ознаки злочинів, передбачених розділом XVII Кримінального кодексу України «Злочини у сфері службової діяльності», а саме – «Зловживання владою або службовим становищем» (ст. 364); «Перевищення влади або службових повноважень» (ст. 365); «Службове підроблення» (ст. 366) та «Службова недбалість» (ст. 367).

Вони також несуть моральну й політичну відповідальність за свідоме просування у Верховній Раді акту, який суперечить Конституції України, підриває засади її конституційного ладу і створює стратегічну загрозу єдності держави та її існуванню.

Той факт, що Володимир Литвин одночасно з підписанням фіктивного мовного законопроекту зареєстрував у Верховній Раді проект Закону про порядок застосування мов в Україні і пропонує ухвалити його замість щойно підписаного ним акту, не звільняє його від відповідальності за нехтування своїми моральними, політичними та юридичними обов'язками. Тим більше, що навіть попередній аналіз і пропонований ним законопроект суперечить державній мовній політиці, визначеній ст. 10 Конституції України та рішенням Конституційного суду України від 14 грудня 1999 року № 10-рп/99 про офіційне тлумачення ст. 10 Конституції України.

У світлі викладеного слід зазначити, що в разі підписання фіктивного мовного законопроекту Президентом України, він поділятиме моральну, політичну і кримінальну відповідальність з керівництвом Верховної Ради України.

Володимир ВАСИЛЕНКО,
професор, доктор юридичних наук

НАВІЯНЕ

І день іде, і ніч іде,
І, голову схопивши в руки,
Дивуєшся, чому не йде,
Апостол правди і науки?
Т. Шевченко

Юридичну систему, базовану на чесному праві, світ зве **правосуддям**. Коли ж право потрапляє до рук злочинців, то на таке право нема кращого терміну як **кривосуддя**. Іншими словами, кривосуддя – це така юридична система, яка не засуджує, а виправдовує злочинців. Засуджує – незлочинців.

ХТО БІЛЬШИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ: ЗАМОВНИК ЧИ КІЛЕР?

Візьмімо такий приклад. Дуже високий урядовець замовив убивство. Правосуддя має такого урядовця за **вбивцю**. Кривосуддя ж оцінює дії урядовця як **перевищення службових повноважень**, тобто ніби якийсь незначний службовий огріх, на взір халатності.

Бачите різницю?

А тепер міркуймо самі.

Уявіть собі, що вам на день народження ваш знайомий прислав дуже дорогий дарунок, який вам доставив, скажімо, кур'єр. Тому ви маєте дякувати: дародавцю-знайомому чи дароносцю-кур'єру? Очевидно, що дародавцю, власнику дарунку, хто надумав подарувати його вам. Йому належить ваша подяка.

А що таке замовне убивство з погляду чистої науки? Це подарунок зі знаком мінус. Подарунок зі знаком мінус потребує й подяки зі знаком мінус, тобто кари. Ця кара, як і подяка за дарунок, належить передусім дародавцю-замовнику вбивства. Дароносець-кілер теж заслуговує кари, але головний убивця не він, а замовник – дародавець зі знаком мінус.

Саме так має міркувати справедливе правосуддя.

Усі інші рішення цього Гордієвого вузла сучасної юридичної науки у тій чи іншій мірі відхиляються від справедливого правосуддя. Серед цих відхилень переоцінка **вбивства** на **перевищення службових повноважень** – це найвище досягнення правосуддя, що перебуває в руках злочинців, тобто кривосуддя.

Наше міркування стосувалося до, сказати б, чистого випадку замовного убивства, де не взято до уваги ні особу замовника, ні особу жертви. Коли ж замовник – це не просто пересічний платник податків, а людина з повноваженнями, тоді вина замовника ще більша. Бо людина з повноваженнями має бути зразком для громади й аж ніяк не коїти злочини. Ще більше обтяжує вину замовника, якщо його жертва – журналіст, який викривав злочинні дії, зокрема, й замовника.

Кривосуддя не бере цих додаткових обтяжливих для замовника фактів, бо кілер убиває людину, не маючи жодних громадських повноважень, а замовник робить це саме, нехтуючи довіру громади й зневажаючи цю довіру. І коли кілер у випадку із журналістом знову-таки вбиває живу людину, то замовник у цьому разі вбиває викривача злочинів, захисника правди й людських прав, що збільшує провину саме замовника, а не кілера.

Ці міркування свідчать, що з двох напарників замовного убивства саме замовник несе головну відповідальність за Каїнів злочин.

У разі, коли під час наділення замовника найвищими державними повноваженнями він складає присягу дотримуватися законів держави, це ще більше обтяжує його вину. Бо в такому разі ідеться не лише про вбивство, але й про порушення замовником присяги, що рівнозначне державній зраді.

Кривосуддя соромливо заплющує очі на всі ці моменти, кваліфікуючи **вбивство, кривоприсягу та державну зраду** як ***перевищення службових повноважень***, тобто ніби щось на взір службової халатності.

І це робиться на очах світу у XXI столітті, у незалежній, здавалося б, Україні.

З того всього напрошуються запитання: Скільки ще років має проіснувати Незалежна Україна, щоб кривосуддя поступилося місцем правосуддю?

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ПРОЕКТИ

ЯК ВИХОВАТИ УКРАЇНЦЯ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

– Для мене національна ідея полягає в короткому вислові: «Слава Україні!» – сказав Д. Захарук. – Отож маємо усі жити й діяти так, аби кожним своїм учинком творити цю славу. Її мають творити і кожне наступне покоління. На жаль, за роки незалежності ми не змогли виховати таке покоління, яке свого часу виховала ОУН, опираючись на «Просвіту» і, насамперед, на сім'ю, родину…

Він нагадав зразки родинного виховання з княжих часів, приклади, коли через сімейні незгоди розпадалися, здавалося б, міцні держави. «Програма «Нова українська родина» – комплексна, до її реалізації мають докластися сім'я, Церква, влада, наголосив Д. Захарук. Галичина може почати справді велику загальноукраїнську справу…»

Професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Олена Ліщинська навела сумну статистику соціологічних досліджень морального стану суспільства, зробивши висновок, чи не реалізується в Україні план Даллеса для країн колишнього соцтабору: ми піднесемо на вершину їхніх дебілів і принизимо їхніх героїв. Оскільки державна ідеологія у нас не вироблена, маємо зробити все, аби в кожній родині виховували патріота, духовно розвинену людину.

– Причина наших успіхів і невдач – у родині. Так було споконвіку. І традиція сімейного виховання свято передавалася з покоління в покоління, – продовжив розмову голова ОО ВУТ «Просвіта» Степан Волковецький. – На жаль, вона була на десятиліття перервана в комуністичні часи, коли головним виховником був визначений колектив, комсомольська, партійна організація. Нині ж маємо повернутись до своїх коренів. До цього готова докластися «Просвіта», але водночас розуміємо, що без духовної опіки Церкви, без організаційно-інформаційної підтримки влади, широкої пропаґанди й вивищення позитивних прикладів і національних цінностей ефекту не буде. А українська перспектива – в українській родині..

Владика УПЦ КП Іоасаф, наголосивши на нагальності проблеми, акцентував увагу на одній із головних причин руйнації сім'ї – безробітті. Воно змушує матерів чи татусів у пошуках роботи й заробітку виїжджати за кордон. Рвуться родинні зв'язки, діти ростуть і виховуються у неповних сім'ях, які тримаються лише завдяки духовній опіці Церкви. Отож без вирішення проблеми безробіття реалізувати нашу програму буде важко, наголосив духовний очільник.

А начальник управління освіти й науки Зінаїда Болюк ситуацію з сімейним вихованням буквально назвала катастрофою, бо ж дуже багато батьків хочуть просто віддати дітей в інтернат. Брак родинної педагогіки дуже відчуває школа, яка сама не в змозі виправити становище. Тому так потрібна допомога Церкви. Сім'я має бути і під опікою голови сільради, медичних працівників… Із дівчаток слід виховувати майбутніх матерів-українок, у хлопчиках закласти мужність, мудрість, шляхетність…

На завершення розмови М. Вишиванюк запропонував шановному товариству зібратися через тиждень із конкретними пропозиціями щодо шляхів реалізації програми «Нова українська родина».

Богдан ВІВЧАР

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

РОМАН ПОПАДЮК: «ЗБЕРЕЖІМ ЧИСТУ ДУШУ В ПЕКЕЛЬНИХ САДАХ»

Як залишитися людиною, зрештою, українцем у цій знавіснілій веремії лінґвоциду, наступу на все українське; як не втратити людську й національну гідність, як уберегти чистою душу в «пекельних садах» моральної і духовної деґрадації, користолюбства, хижої корумпованості й зневіри у власні сили, – ці та багато інших болючих запитань дедалі гостріше постають перед українською молоддю, а також – перед 22-річним Романом Попадюком з Івано-Франківська. Своєю авторською піснею «Душа» у власному виконанні виборов першу премію на Всеукраїнському фестивалі-конкурсі «Прикарпатські співаночки-2012». Цей твір молодого барда був належно оцінений журі на чолі з академіком, Героєм України Дмитром Гнатюком. Через призму світосприйняття і світобачення Романа можна повніше зрозуміти запити й прагнення, а головне – стан душі нашої української молоді. Тож пропоную інтерв'ю з ним.

М. С.: Романе, у пісні «Душа» відчувається філософське осмислення реалій нашого життя, намагання не піддатися банальному оспівуванню бездуховності. Як ти прийшов до цієї пісні, до цієї перемоги?

Р. П.: Пісню «Душа» я написав раніше. Мені захотілось написати про найсокровенніше. Адже душа є в кожної людини. Я прагнув передати той стан, коли душа волає пробудитись, побачити очевидне, а людина не чує цього голосу й далі живе за інерцією трафаретних стереотипів. Душа скеровує людину на правильні шляхи, але вона піддається спокусі грошолюбства, матеріальних вигод. І душа теж може заблукати, її голос може загубитись на велелюдді користолюбства й пристосуванства.

М. С.: Мені доводилось чути й інші твої пісні. Таке враження, ніби вони створені людиною зрілих літ із небуденним життєвим досвідом… Звідки це у тебе?

Р. П.: Після закінчення школи навчався в Івано-Франківському профтехучилищі за спеціальністю технолога-взуттєвика. А любов до пісні у мене з дитячих літ. Потребу самовираження через неї відчув після поїздки на Кубу за чорнобильською путівкою. Куба справила на мене незабутнє враження передусім співучістю кубинців. Вони співають вільно, розкуто, із притаманним тільки їм, кубинцям, національним колоритом. Я подумав тоді, що наші українські народні пісні і ті, що вже стали народними у виконанні справді зіркових співаків, приміром, таких як Дмитро Гнатюк, з яким я мав честь познайомитись на фестивалі, мають такий же неповторний національний колорит, як і кубинські. Тільки кубинці бережуть і збагачують свій національний мелос, гордяться ним і змалку засвоюють його як елемент своєї душі, свого менталітету й національного характеру, а ми, українці, дедалі більше відходимо від своїх народно-пісенних джерел. Нас поглинає модна попса. Відбувається уніфікація молоді не лише за естетичною, але й за інтелектуальною ознаками. Потім я служив у війську. Армійський вишкіл і роздуми пробудили думки про сутність життя. Тому найвдалішими вважаю ті тексти, які створив, перебуваючи в армії. Тоді народився цикл пісень «Я так думаю», до якого, зокрема, входять пісні про меркантильні інтереси, які керують навіть друзями.

М. С.: Романе, на фестивальній сцені ти мав змогу спостерігати виступи багатьох талановитих і цікавих молодих виконавців і навіть людей старшого віку. Це дозволяє сказати, що не все втрачене. Молодь знайомиться, спілкується, творчо виростає і мужніє і які б «катки» яничарства й грошолюбства не втолочували нашу мову, нашу культуру в багно окупантських заборон, Україну їм не здолати, бо її пісня, її душа, мов зерна з Божої десниці, проростають по всьому світу. Кого з учасників фестивалю ти найбільше вподобав як творчих особистостей?

Р. П.: Я уважно переглянув більшість виступів конкурсантів на фестивальній сцені й дійшов до висновку, що мої пісні, мій стиль виконання відмінні від їхніх. І хоча в моїх піснях – скоромовний текст, я – далекий від репу, який відзначається банальністю змісту, я пишу про те, що мене хвилює, тривожить.

М. С.: Тобто намагаєшся поєднати національно-пісенну традицію з модерною формою ритмомелодики?

Р. П.: Десь так. Слухач повинен отримати від пісні максимальний заряд суґестивного переживання і схвильованості автора. Щодо конкурсантів, то всіх їх поважаю, бо щирі прагнення проявити себе спостерігав у кожного виконавця. Хтось більш талановитий, хтось менше, але вічувалось, що всі виконавці щиро прагнуть долучитись до справжнього мистецтва і об'єднані любов'ю до української пісні, до української мови, а це – великий позитив.

М. С.: Романе, не секрет, що в наш час займатись пісенною чи поетичною творчістю – велика розкіш, бо «творець» повинен мати надійну підтримку. Кому завдячуєш за неї?

Р. П.: Звичайно, своїм батькам, бо вони мене підтримують і фінансово, і морально, хоч і не завжди розуміють. Пісня для них – це задоволення, але не робота.

М. С.: Романе, а що б ти побажав отим молодим юнакам і дівчатам, які голодують в Києві біля Українського дому, протестуючи проти дискримінаційного щодо української мови мовного закону, ухваленого Верховною Радою?

Р. П.: Побажав би мужності й завзято вивчати прийоми самозахисту від міліцейських «демократизаторів». Це будуть переконливі арґументи для авторів того «валуєвського» закону, що веде Україну до розколу й протистояння на мовно-етнічній основі. Ми повинні бути сильними, єдиними і, звісно, – співучими. Український дім у Києві повинен стати своєрідною цитаделлю українського духу й пісенною Меккою. Української пісні, як і української мови, найбільше бояться ті, що за срібняки окупантів, за місце біля ситого корита готові торгувати нашою мовою і, зрештою, нашою Україною, мов бранкою на невільницьких ринках. Та ми збережемо чисті душі у пекельних садах недолугого й провокативного політиканства. Україна співає, а пісня сильніша від зброї і злоби.

Розмовляв ***Микола СИМЧИЧ***

ВИБОРИ-2012

ПАНЕ ЮЩЕНКО, ДАЙТЕ ПЕРЕПОЧИТИ НАРОДОВІ!

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ЕКС-ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Пане Ющенко! Історія вашого життя і президентства триває. Я, ваш колишній палкий прихильник, болісно переживаю конфлікт між добрими й недобрими думками і словами про вас. Намагаюся зрозуміти, чому сталося так, що обожнюваний народом борець за українську Україну, вождь Майдану, обернувся в зненавидженого тим же народом жалюгідного руйнівника України.

Я БУВ ЗАХОПЛЕНИЙ вашою діяльністю на посту прем'єра України... Я не відмовився стати вашою довіреною особою на останніх президентських виборах, знаючи, що ви програєте, адже ваша п'ятилітня примітивна ярмаркова ворожнеча з Юлією Тимошенко визначила на той час вашу і мою поразку.

У вас не було можливості виграти президентські вибори, але була можливість залишитися в історії людиною сміливою і чесною, одержимою ідеалами української державності й свободи.

Я стояв за вашими плечима на Майдані. Я нічого ніколи не просив од вас, був радісно задоволений, що на зустрічі з виборцями в Коломиї ви назвали мене сотенним другої сотні у списках ваших прихильників.

Навіщо я це все пишу? Хочу, аби ви прониклися моїми почуттями, згадали, як я у вашій Хоружівці промовляв до вашої матері, до ваших земляків, називаючи вас новим Хмельницьким у нашій стражденній історії.

Я помилявся. Серед українських великих гетьманів Хмельницького, Виговського, Петра Дорошенка, Мазепи, Орлика були слабкі, бездарні натури, та не з ними я хотів би порівнювати вас. Їхня провізорична влада була оточена московськими ґарнізонами, але навіть вони спромоглися на протести, на утримання видимості своєї гетьманської непокори.

Ви ж прийняли від Леоніда Кучми державу, спрямовану на вступ у Європейський Союз, у НАТО, державу, де не чути було про другу державну російську мову.

Щоразу, коли в мене була нагода підійти до вас у день нашої Незалежності, я просив вас підтримувати контакти з Леонідом Кравчуком та Леонідом Кучмою, радитися з ними, бути з ними не як їхній суперник, а як спільник, продовжувач їхньої справи. Але ви вважали, що помаранчеве повстання – це новий, виключно ваш початок української державності. Ви знехтували рухівською революцією, досвідом перших Президентів, у вашому правлінні не було жодного видатного рухівця, жодного інтелектуала.

І сьогодні ви любите не тих, хто думає глибше, а тих, хто вміє глибинно хвалити вас, обливатися парфумами і вдавати самоспалення на брехливому пахучому вогні.

Ви ще маєте шанс урятувати від вічного народного прокляття своє добре ім'я. Відбудова Батурина, Музей голодомору в Києві, ваша героїчна поведінка в Тбілісі в час нападу Росії на Грузію – три ваші видатні справи, записані до української історії, можуть поступово загладити ваші провини перед Україною.

Велика провина ваша в тому, що ви розвалили коаліцію «Народний вибір», оголосили Юлію Тимошенко «зрадницею». Але ще більша ваша провина в тому, що ви, закликавши голосувати «проти всіх» тоді, коли треба було голосувати за Юлію Тимошенко, привели до влади Віктора Януковича, який очолює антиукраїнську партію, здав Москві частину української території, зробив панівною в Україні російську Церкву, ініціював створення законопроекту Ківалова та Колесниченка з метою запровадження в Україні другої державної російської мови.

Ви стали спільником Віктора Януковича в боротьбі проти Юлії Тимошенко та її соратників Луценка, Макаренка, Іващенка, Філіпчука, а ця боротьба, яку ви досі продовжуєте, була і є боротьбою проти самої нашої державності.

Закликаю вас, Вікторе Андрійовичу: подумайте, огляньтеся, не доруйнуйте своє життя й козацьке прізвище участю у парламентських виборах у жовтні цього року. Вам необхідно уникнути найганебнішої поведінки, на яку вас націлює ваша суперамбітність, тобто бажання повернутися негайно до політичної діяльності.

Подумайте, дайте перепочити народові од ваших закликів, бо ви не знаєте куди йти. Ви нагадуєте людину, засліплена свідомість якої хапається за першу-ліпшу руку, аби вийти на світло. Вас веде антиукраїнська влада, бо їй потрібно мати у вашій особі свого союзника проти об'єднаних опозиційних сил.

Тепер, коли вперше за часи нашої відновленої державності національно-демократичні партії створили об'єднану, опозиційну щодо окупаційної влади, організацію, не встрявайте у виборчу кампанію.

Почекайте. Ваше місце не в «сьогодні», воно може ще відкритися, але тільки «завтра». Не виходьте зі своїми «противсіхами» проти людей, які перші вийшли у білих начільних пов'язках на сходи перед Українським домом.

Вам не треба повчати Арсенія Яценюка, В'ячеслава Кириленка, Анатолія Гриценка, Миколу Томенка, Олега Тягнибока, Бориса Тарасюка, Сергія Соболева, Олександра Турчинова, Володимира Кличка, Валентина Наливайченка та їхніх сподвижників, як боротися проти нашої теперішньої промосковської влади.

Що означають оті названі вище люди? Це – сформований, хоч ще не діючий, але вже існуючий Майдан. Хай же він відбудеться цього разу, але без вас. Ваш Майдан згадуватимуть добрим словом лише тоді, коли ви не дозволите теперішній владі виставити вашу особу проти майбутнього Майдану...

Вікторе Андрійовичу! Пошануйте себе! Одійдіть од людей, які шукають вашої допомоги, щоб зберегти свою, втрачену вже популярність; підійдіть до тих, що говорять вам правду в очі, неприємну, страшну, адже визнання тієї правди з вашого боку, мужнє каяття дасть вам ще силу вернутися, бути не з самим собою, а з нацією, про яку ви любите говорити.

Я радив колись Леонідові Кравчуку, Президентові відважному й мудрому, не йти в народні депутати. Він не послухав мене. Пішов. Депутатська крутнява змусила його принижуватися, дійти до ганебного зв'язку з медведчуками, кричати «так» російській мові, кричати «ні» Майданові і вам.

В культурних націй президент країни не може опускатись до статусу чиновника чи депутата, не може бути ніким і нічим іншим, як тільки частиною того часу свого народу, коли він був історією, маєстатом держави.

Ви не будете більше Президентом України, але замість того, щоб повернутися у свій президентський час, до не завершених вами добрих справ, наприклад, до розбудови Музею голодомору, ви хочете сидіти у Верховній Раді з голосом, якого ніхто не схоче слухати, бо наслухались.

Встаньте, підніміться до свого президентського рівня, не вклоняйтеся, як примітивний дипломат-лакей, Президентові Януковичу. Він вас не шанує, бо ви допомогли йому стати Президентом. Ви сподіваєтеся вдячності, а її не буде, бо тирани за подаровану владу вбивають, а не дякують.

Якщо вам дуже хочеться повернутися на арену політичної боротьби, сформуйте свого імені організацію, свій загін, хай же вона попрацює за межами парламенту, хай покаже, чи ви можете щось означати не як колишній невдалий Президент, не як нікчемний борець проти ув'язненої героїчної жінки, а як справжній борець проти влади хахлів, проти новітньої москалізації України, проти узурпатора державної влади в Україні Віктора Януковича.

Дмитро ПАВЛИЧКО,
поет, громадсько-політичний діяч
(«Українська правда», подано зі скороченнями)

Злочини нацизму засуджені Нюрнберзьким судом. До речі, одним із суддів був і «комунізм» в особі СРСР і його прокурора Вишинського. Але і сам комунізм учинив злочин проти людства не менше, а навіть більше. Та він не засуджений, а почасти навіть нині афішує себе, як найефективніша (щоправда, ніде в світі не реалізована) модель суспільного розвитку. А втім не засудження комунізму і є головною причиною нинішніх бід незалежної України…

НЮРНБЕРҐ-2

ЗЛОЧИНИ КОМУНІЗМУ СЛІД ЗАСУДИТИ, ЯК І ЗЛОЧИНИ НАЦИЗМУ

(Продовження. Поч. у №№ 29–30, 31)

8. Знищення приватної власності комуністами – це потоптання законних прав людини.

Нова московсько-більшовицька влада безцеремонно прибирала все до своїх нахабних рук **за принципом Леніна «грабуй награбоване».** Під цей розбійницький принцип Ленін підвів навіть наукову основу, обґрунтовуючи його в своїх «наукових» статтях**.** Московські комуністи грабували все: збіжжя, мануфактуру, релігійне майно, землю у селян тощо. Це здійснювала комуністична влада Кремля як державну політику.

9. Участь комуно-більшовицького режиму у розв'язанні Другої світової війни – найбільшої та найкривавішої з воєн за всю історію людства. Поділ Європи. Співпраця більшовиків з нацистами. Убивство сталінським режимом більш як 21 тис. осіб полонених польської еліти. Видача Гітлерові 2 млн. євреїв та комуністів. Заборона Сталіна комуністам Європи виступати проти фашизму. Підготовка комуністичним режимом військового походу у Європу.

Другу світову війну розв'язав комуно-більшовицький режим разом із нацистським. Це виявилася найбільша та найкривавіша з воєн за всю історію людства – до 80 млн. жертв убитими, сотні мільйонів покалічені. Сьогодні вже відомо, що згідно з секретними протоколами до підписаного 23 серпня 1939 року совєтсько-німецького договору про ненапад (пакт Ріббентропа–Молотова) два тоталітарні режими поділили між собою сфери впливу у Східній Європі. Договір від 28 вересня 1939 року **про дружбу і співпрацю** оформив фактичний союз між Гітлером і Сталіним, а також дозволив останньому «обміняти» належні СРСР відповідно до серпневих домовленостей Люблінське та частину Варшавського воєводств Польщі на Литву.

Тільки після ультимативного попередження Гітлера, що, якщо комуністи не підуть війною на Польщу, то буде оприлюднений секретний протокол Ріббентропа–Молотова, і на виконання союзницьких зобов'язань перед Гітлером совєтські війська вдарили 17 вересня 1939 року в спину Польщі, яка ще чинила опір нацистській Німеччині. Після захоплення Польщі німецькою та Червоною арміями проводилися спільні паради фашистських та більшовицьких військ у Мінську, Бресті, Гродному тощо.

Розпочалася широка співпраця більшовиків з нацистами: економічна, політична. Фашисти училися у більшовиків як створювати концентраційні табори, як масово убивати людей, особливо тісна співпраця була між ґестапо та НКВС (спільні наради НКВС та ґестапо з участю Берії, підписаний договір про співпрацю, відкликання та знищення більше 2 тис. совєтських офіцерів-розвідників з Німеччини).

Сталінський режим здійснив убивство більш як 21 тис. осіб полонених польської еліти – у Катині, Харкові, Старобільську та інших місцях.

Більшовики видали Гітлерові 2 млн. євреїв і комуністів, які утікали від нацистського режиму – більшість з них загинули у концентраційних таборах Німеччини.

Сталін, використовуючи Комуністичний інтернаціонал, заборонив також комуністам Європи виступати проти фашизму.

Між Німеччиною та СРСР був підписаний також економічний договір про поставку стратегічних товарів до Німеччини, тому що вона перебувала у економічній блокаді Європи.

Підготовка комуністичним режимом військового походу у Європу – також злочин проти людства. «У квітні 1941 р. в Рівному, в штабі армії, ми, як говорять штабники, програвали на мапах початок війни. Висхідним пунктом гри була ймовірність, що ворог не завадить нам відмобілізовуватися, зосередитись і розгорнутись для бойових дій… В штабних планах і на навчаннях ми – боронь Боже! – ні в якому разі не припускали переваги сил противника… Не передбачали ми і оборонного варіанту прикордонних боїв, не кажучи вже про відступ. Тільки вперед, тільки на чужій землі! У нас не було плану взаємодії з прикордонними військами, плану підриву мостів, мінування бродів тощо. У нас не було навіть задовільних мап своєї території, тільки мапи реґіону на захід від кордону…»

Цей красномовний фраґмент зі спогадів генерала Попеля свого часу, в 60-их роках, був вилучений із його книги. Адже він прямо свідчив про підготовку в 1941 році Сталіним війни проти Німеччини. Війни, яка жодним чином не планувалася оборонною. До такої, як засвідчив Микола Попель, ніхто не готувався. Але сталося інакше: Гітлер встиг розпочати її першим…

У книзі «Криголам» та інших своїх дослідженнях Віктор Суворов (Резун), – колишній офіцер совітської розвідки, який перейшов на Захід і став англійським підданим, також доводить, що Сталін у той час займався безпосередньо підготовкою до війни проти Гітлера з метою повалення його влади і здійснення революції в Німеччині. Проаналізувавши величезну джерельну базу, зокрема, почерпнуту з офіційних партійних і державних документів (часто опублікованих у відкритій пресі), про совітські військові приготування, котрі розпочалися відразу ж після окупації східної частини Польщі у вересні 1939 року і встановлення спільного кордону з Німеччиною, автор доходить висновку, що СРСР приступив до руйнації оборонних споруд, зведених у 30-ті роки вздовж старого совітського кордону, і зосередившись у новій прикордонній смузі велику кількість червоноармійських дивізій, готувався до наступальних операцій.

Статегічний план Сталіна, на думку В. Суворова, базувався головно на майбутньому використанні великої кількості легких танків, переведених з гусеничного ходу на колісний. Сподіваючись на добрі європейські дороги, Сталін розраховував на свій план «блискавичної війни». Здійсненню цього задуму і мав послужити пакт Ріббентропа–Молотова, що перетворив Гітлера на своєрідного «криголама», який торував шлях Сталіну для походу в Європу і здійснення чергового етапу до світової революції. Але сталось навпаки: ситуація, яка склалася, виявилася на користь Гітлера, котрому поталанило отримати суттєву перевагу над Сталіним, у якого практично не було оборонної системи країни.

10. Невизнання комуністом Сталіним військовополонених під час німецько-більшовицької війни і наслідки цього.

Люди для сталінського режиму нічого не значили. Більшовицька Росія була єдиною країною, що не визнала своїх військовополонених, ніяк не допомагала їм, навіть через Червоний хрест, а навпаки – всіх оголосила ворогами народу, зрадниками.

Невизнання Сталіним військовополонених під час німецько-більшовицької війни призвело до численних втрат серед військовополонених, які не отримували ніякої допомоги ззовні.

Також це призвело до масового колабораціонізму (бо хто хотів після повернення з полону стати «ворогом народу» і загинути замість нацистського у більшовицькому концтаборі!): 250-тисячний корпус російських козаків воював у складі гітлерівського вермахту, армія Власова також – всього до 700 тис. росіян воювало на боці нацистів. Українці ж дали лише 250 тис. колаборантів.

11. Мільонні непотрібні жертви під час бойових дій – теж на совісті КПРС – «натхненника всіх перемог».

Генштаб Червоної армії намагався стабілізувати лінію фронту, навіть проводив контрнаступи, проте невдало: в Криму це коштувало більш як 300 тис. полеглих у керченському десанті, під Харковом – це вже три армії, більше 600 тис. убитих. Справа в тому, що на людські втрати Сталін і його приспішники Жуков, Молотов, Хрущов, Ворошилов ніколи не зважали.

У 1942 р. Сталін видав наказ «Ні кроку назад!». За лінією передової оборони виставляли частини НКВС і розстрілювали тих, хто відступав. Розстрілювали навіть тих, хто, вибираючи більш зручну позицію, переміщався хоча б на метр у тил.

Якщо все було лише на патріотичних засадах (а цього в нашого народу не відібрати!), то навіщо були численні загони «особістів», так звані «заградітєльниє отряди», без яких не обходився жоден наступ!? Де ще, в якій армії було подібне неподобство? А кількість загиблих свідчить не лише про кровопролитний характер, а й про ставлення до своїх воїнів Ставки Сталіна, бо воювали Жуков і більшість червоних генералів не вмінням, а кількістю кинених у бій людей.

Зі спогадів офіцера політвідділу армії. Одного разу під час битви за Дніпро за наказом Хрущова стрілецький полк розпочав форсування по щойно наведеному мосту, і тільки після того, як останній боєць полку упав скошений кулеметною чергою на мосту, Хрущов відмінив свій безглуздий наказ.

В. ДЯЧЕНКО
(Далі буде)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Активна просвітянка **Марія СОЛОДЧУК святкує ювілей.** Просвітяни краю вітають її з цим святом. Зичимо процвітання в усьому, чого Ви торкнеться, наша прекрасна людино. З роси і води! Многая літ!

Від Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

* * *

Працівникові ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка **В'ячеславу СКОВРОНСЬКОМУ виповнюється 60 років.**

Міцного здоров'я і довголіття зичать йому всі просвітяни.

Голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

ТУРИЗМ

ПОЇЗДКА В СТОЛИЦЮ КАРПАТ

Тривалий час наш колектив церковного хору архікатедрального собору Святого Воскресіння УГКЦ «Благовіст» шукав нагоди відвідати туристичний комплекс «Буковель». І ось генеральний директор ТК «Буковель», депутат Івано-Франківської облради Олександр Шевченко безкоштовно виділив нам автобус на 50 місць, і всі охочі в трьох поколіннях (діти, батьки, дідусі) з церковними й патріотичними піснями на устах у теплу сонячну днину вирушили в загадкову маловідому для багатьох столицю Карпат.

Дорогою порадував нас монастир Святого пророка Іллі в Дорі, церкви в Яремчі, Поляниці, Ямній. Зрештою, чого варта новітня частина с. Поляниця з найкращою в області сільською школою і добротними будинками. А ось і «Буковель», осяяний літнім сонцем і обрамлений багаторічними сосново-дубовими лісами. Екскурсовод детально ознайомила нас із цим чудомістечком, розповіла,що тут у зимовий сезон працює 52 кілометри витягів. З листопада по березень щороку відпочивають понад 400 тисяч лижників. Торік туристичний комплекс відвідало до 1,5 млн. осіб. Тут зайняті понад дві тисячі працівників. Діє школа лижників-початківців і майстрів, прокати спортінвентаря, велосипедів, авт, рятувальна і медична служби. Спальні райони – це дві зони по 50 двоповерхових котеджів з усіма вигодами.

Ми мали змогу піднятися на гору, милуючись прекрасною місциною, співали, відпочивали під могутніми буками. Цього дня «Буковель» відвідало понад шість тисяч осіб. Було дуже багато дітей із карпатських таборів, а також гостей. Усі ми зрозуміли, що Україна тягнеться до Європи. «Хоч наш «Буковель» – восьмий у світі за кількістю відпочивальників, та маємо надію, що в найближчі роки будемо в п'ятірці, – сказав тутешній працівник Григорій Онецько. – Говорю це, бо «Буковель» будували провідні фірми Австрії та Швейцарії».

Щорічно туристичний комплекс фінансує чимало заходів, на його базі працює карпатський «Артек». Тут безкоштовно відпочиває понад 500 дітей протягом чотирьох змін. Видається щомісячна газета «Столиця Карпат».

Хористи подякували панові Олександру і його службі за турботи й допомогу нам у відвіданні Карпат.

Степан БОЙКО, *учасник хору «Благовіст»*

НЕЗАБУТНІ

З ЛЮБОВ'Ю І ДОБРОМ

Є люди, які живуть духовним хлібом. Серед таких – незабутній просвітянин Іван Довганюк з Воскресінців, якого вже нема з нами одинадцять років, але його душа і далі живе у книзі віршів «Іду до вас з любов'ю». У післямові сказано, що кожне слово поета промовляє любов'ю і закликає до любові все гідне прикладу в житті.

Хай дзеркалом буде твоя душа,
І заглядай до неї ти частенько,
Бо тільки скромність варта майбуття
І чиста совість, як роса раненько.

Судячи з відгуків і споминів, пан Іван був сумлінною, порядною людиною. Він приділяв велику увагу самонавчанню. Читав книжки, набирався розуму, прагнув пізнати глибини мови, фольклору, національної культури. Ним, хто піднявся на висоту духовності, можуть пишатися у рідному селі. Розважливий, доброзичливий, він був тим скромним патріотом, який за жодних обставин не зневірявся в національній ідеї, вірив у Бога. Його творчість у народному руслі відображає християнську сутність:

«Прости Ти нам, Боже», – молімося щоднини,
Та й щиро прощаймо від серця усім, –
В покірності серця малої дитини
Добро і любов усім людям несім.

– Мій батько був глибоко віруючою людиною, – згадує син Василь, священик, магістр історії та філософії, який очолює організацію «Діти милосердя». – І чим більше проживаю літ, тим більше дорожу пам'яттю про нього, чую добре слово від людей. Його книга є для мене не просто книгою, а підручником життя, який вчить жити для України й творити добро.

Багато рядків написав Іван Довганюк про Україну, незалежність, рідну мову. Є в нього і твори про місто над Прутом, яке він дуже любив, оспівав у своїй творчості:

О веселись, моя ти Коломиє,
Гуцули, вшкварте, вшкварте аркана,
Нехай всі знають, що над річков Мия
Козацька кров в гуцулах ще жива.

Іван Довганюк надавав перевагу духовному хлібу, а не матеріальному. На його погляд, українець повинен бути духовною особистістю, вміти відстоювати красу.

Життя святе, і доля в нас в руках,
То чом тобі цей милий світ негожий?
Поглянь, як квітка в полі розцвіла,
Які в саду цвітуть прекрасні рожі!..

Є над чим задуматися, перечитуючи ліричний щоденник активного просвітянина Івана Довганюка – славної людини, воскресінецького поета, який не просто прожив шістдесят років, а залишив по собі добрий слід.

Михайло СЛОБОДЯН,
член ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка

ПОСТАТІ

ТВОРЕЦЬ ПЕРШОГО СЛОВНИКА

Якось тихо і без урочистостей відзначили українці пам'ять Павла Беринди у 380-ту річницю його відходу у вічність. А був він одним із найвидатніших діячів української культури першої половини XVII століття – друкар, учений-філолог, письменник, художник і педагог, більш відомий під чернечим іменем Памво. Проте, якщо запитати пересічних українців, що вони знають про цю особистість, більшість не скаже нічого. Інші пригадають, що це ім'я пов'язане з друкарством, а більш обізнані повідомлять про «Лексіконъ славенорусскій й именъ тлъкованіе» – відомий словник, автором якого був Беринда.

Прижиттєві зображення Памва Беринди до нашого часу не дійшли. Проблема, напевно, в тому, що про самого лексикографа нині відомо не так уже й багато, а загальна кількість наукових праць, яка щораз збільшується, стосується переважно вже згадуваного словника. Але своєю різнобічною спадщиною, що дійшла до наших днів, П. Беринда заслуговує не тільки на справедливе визнання у науці всього слов'янського світу, яке він уже має, а й на те, аби його шанували на Батьківщині.

Беринда Памво (народився між 50–70 рр. XVI ст. в Єзуполі (тоді – Чешибіси) – помер 23.07.1632 в Києві) – видатний діяч української культури й освіти. Працював як друкар і гравер у Стратині, Перемишлі, Львові, а з 1619 – у Києві. В Києво-Печерській лаврі готував книги до друку і доглядав за виданням. В 1620 р. дістав звання «протосингела» («головного»), а згодом став «архітипографом», тобто завідувачем Києво-Печерської друкарні. Найважливіша праця Беринди, про яку він сам сказав, що вона «у потомных вдячность отнесет», – перший друкований український словник «Лексіконъ славенорусскій й именъ тлъкованіе», надрукований у Києві (1627), перевиданий у Кутейні (біля Орші, 1653) з передмовою І. Труцевича.

«Лексіконъ» – перший великий словник – близько 7000 слів східних слов'ян, над яким автор працював протягом 30 років. Він містить слова й імена тогочасної книжно-церковної «словенської» мови з перекладом і поясненням їх «мовою роською», тобто тодішньою українською літературною мовою. «Лексіконъ» став важливим джерелом для дослідження історії книжно-церковної мови і мови української та зразком для складання подібних словників у Московщині, Польщі, Молдавії. Беринда був одним із зачинателів української поезії і шкільної драми. Його персоніфіковані діалогічні вірші (1616) використовувалися для декламації учнями братських шкіл і мали велику популярність.

Метою Памва Беринди при складанні його словника було відновити церковнослов'янську традицію літературної мови.

В Єзуполі пам'ять про свого великого земляка зберігали його мешканці впродовж століть. Крім того, відомості про народження П. Беринди в Єзуполі подає «Історія міст і сіл. Івано-Франківська область».

2008 року в Єзуполі урочисто відкрили пам'ятник великому друкареві. Меценат єзупільчанин Володимир Войцюк подарував своєму містечку чудове погруддя Памва Беринди. Скульптор, напевно, першого пам'ятника П. Беринді в Україні іванофранківець Володимир Довбенюк зобразив його як вченого-ченця. Впорядкування території у сквері недалеко школи здійснили єзупільчани під керівництвом місцевого голови Ганни Кушнір. Освятив погруддя єпископ УГКЦ Софрон Мудрий у супроводі кількох священиків. Свято відкриття пам'ятника закінчилось виступом учасників художньої самодіяльності та виконанням «Многая літа» для владики, представників роду Беріндів, зокрема Йосифа Беринди, що приїхали на відкриття, усіх присутніх. Не забули й про Володимира Войцюка, який старався зробити багато корисного для розвою краю. Скажімо, на його кошти збудовано кілька ориґінальних пам'ятників не тільки в рідному Єзуполі, а й в обласному центрі.

Крім Памва Беринди відомий Степан Беринда (р. н. невід. – помер після 1634) – друкар, поет і гравер. Працював у друкарні Києво-Печерської лаври. Писав вірші (один із них присвячений П. Могилі). Надрукував близько десяти книг: «Лексіконъ славенорусскій и именъ тлъкованіе» (1627), «Служебник» (1629) та інші. Степанові Беринді належать дві гравюри з власними ініціалами в «Акафістах» (1629), і «Параміфії» (1634, з датою 1629).

На панахиді пам'яті великого земляка у Єзуполі, яку відслужив о. Богдан Шухост, автор цих рядків і заступник голови осередку «Просвіти» Василь Близнюк згадали про життєвий шлях П. Беринди, його творчу спадщину. Вони закликали єзупільчан докласти зусиль щодо видання творів Беріндів, як Павла так і Сепана для нащадків.

Михайло ПАМФ'ЮК,
голова осередку «Просвіти» селища Єзупіль

І СМІХ, І ГРІХ...

ТРОЯНСЬКИЙ КІНЬ

Колись греки не змогли штурмом взяти Трою,
А троянці у облозі не мали спокою.

Мужньо Трою захищали, відбивались вправно –
Городяни до одного воювали славно.

Хоч була і поміж ними іноді незгода,
Бо такою, хай їй грець, є людська природа!

Та ось греки пішли, лишили «конину».
Цар троянський повелів: «Тягніть всередину!».

І коняку потягли за мури, до міста,
А в «утробі дерев'яній» було греків триста.

В місті греки розломили черево конині,
Розпочали підлий бій – в Трої, всередині.

Повернулось військо грецьке під мури, під Трою,
Й хитрим підступом здобуло перемогу свою...

Як розпався лиш Союз могутній, Радянський,
Український нарід наш дістав ґонор панський.

Було чим ґонорувати усім нам по праву,
Референдум підтвердив право на Державу!

Та лишився отой «кінь», буцімто троянський
І якого затягли у наш палац панський.

А палац хоча і пишний, але має ваду,
Він у собі пригріває злу Верховну Раду.

Навіть «греків» промосковських...
«з черева коняки»,
Які жеруть українське – «скажені собаки»...

З'їли школи, медицину, культуру і військо,
Хочуть ще догризти мову – нашу українську...

Віднайшовся десь між ними, той пес,
«Підрахунок»,
Й чужу мову пропонує нам у «подарунок»...

Берім палиці грабові, замашні, не панські!
Виганяймо псів із Ради, що з «коней троянських!»

Не дивіться, вільні люди, як їдять собаки!
Бо відкусять й «причандалля» –
нам залишать сраки!

Василь НЕПОКІРНИЙ, *с-ще Заболотів*

ПОРИ РОКУ: СЕРПЕНЬ

ВПАЛИ РОСИ НА ПОКОСИ

Серпень дарує нам грози, дощі, безхмарні дні, тепло і радість справжнього літа. Зазвичай, вдень добряче припікає сонце, проте вранішня прохолода з кожним днем стає все відчутнішою? На світанку дедалі частіше й густіше в долинах, над річками, ставками й озерами клубочаться біломолочні химерні тумани. Недарма ж у народі кажуть: «У серпні сонце гріє, та вода холодніє». На трави випадають рясні роси – супутники незабутнього босоногого дитинства.

Ось біля дороги голубіють петрові батоги, а он золотиться суцвіття звіробою і подібного до нього вербозілля. На пустирях і в ярах, на схилах і перелогах цвіте буркун жовтий. По суходільних луках синіють дзвіночки, жовтими свічками здіймається дивина, при дорогах цвітуть пижмо, льонок, золотушник. У лісах полум'яніють рожеві суцвіття плакун-трави і буквиці лікарської. Ще пишається на лісових галявинах перестріч гайовий. Цілющо пахне квітуча материнка...

Незважаючи на барвистість і розмаїття квіткового килиму, все більше переважає стигла зелень трав. Настає пора, коли на місці квіток утворюються плоди і насіння, щоб у наступні роки продовжити життя зеленого дивосвіту...

Карпатські ліси завжди багаті на гриби. Та найбільше їх буває в серпні, якщо він дощовий. У густих хащах, підіймаючи м'яку підстилку моху, визирають грузді, рижики, боровики, маслюки, підосичники, підберезники, сироїжки. Якщо підете по гриби, то не ходіть гуртом. Знайшовши перший гриб, шукайте другий – такий неписаний закон «тихого полювання».

Цієї благодатної пори міняють поведінку лісові мешканці. Лисенята разом із дорослими виходять на полювання. Навколо глухих боліт, у глибоких урочищах, випасаються дикі свині. Більш сміливі олені й козулі з малечею виходять на узлісся. Білки ховають горіхи у дупла, заготовляють гриби. Стихли співи птахів. Наближається час перельоту в теплі краї. Цікаво, що ті з пернатих, які прилітають до нас навесні останніми, відлітають на південь першими, сповіщаючи цим швидке завершення літа. В цю пору все ще тримаються табунцями рябчики, тетеруки, зяблики, куріпки, глухарі... Ластівки теж ладнаються в дорогу, випробовують міцність крил. До вирію далеко, а серпень ось-ось віджнивує – і в дорогу час.

А якщо в лісі з'являються опеньки і перші рожево-лілові квіти вічнозеленого вересу, то знайте – це провісники швидкого кінця літа й наближення осені. Зелений світ рослин поступово готується пірнути в жовто-пурпурові обійми осені, змінити своє зелене забарвлення на парчеве й золоте.

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

Якщо в першій половині погода стала, – зима буде тривалою.

Урожай горобини – до золотої осені.

Павук снує павутиння на суху погоду.

Перед дощем вуж на дорозі гріється.

Стрижі летять низько і з криком – на дощ та вітер, а затихли – бути грозі.

Опеньки з'явилися – літо скінчилося.

Хмари почали чіплятися за ліс – іди по гриби.

Перестали співати птахи в лісі – бути непогоді.

У серпні часто гримить грім – на теплу і довгу осінь.

1 серпня (Мокрини): зранку йде дощ – початок осені буде дощовим; уполудне – задощить в середині осені; під вечір – наприкінці осені. А якщо сухо, то й осінь буде сухою. До речі, цього дня перестають кусати ґедзі.

2 (Іллі-пророка): день «зрізується» на дві години.

7 (Ганни): яка погода до обіду, така й зима до грудня, яка пополудні – така й у грудні.

11 (Калини): стоїть туман – готуй коси на овес та ячмінь.

15 (Степана): яка погода нині, така й у вересні.

16 (Антона): погода з вихорами – лютою буде зима.

17 (Явдохи): провісник погоди на листопад.

18 (Євстигнія): визначальне для грудня.

19: яблуневий Спас – готуй все про запас.

Якщо **20** почнуть відлітати лелеки, слід очікувати холодної зими.

23 (Лаврентія): вода тиха – на таку ж осінь і зиму без вітровіїв.

27 (Михея): починаються холодні ранки. Якщо вдень вітер-тиховій, – до ясної сухої осені, буря – до непогоди у вересні.

28 Успіння Пресвятої Богородиці): починається і триває до 11 вересня «молоде» бабине літо. Коли буде погода доброю, то «старе» бабине літо (13–21 вересня) буде непогожим. Кажуть: «На Успіння огірки солити, на Сергія (8 жовтня) капусту рубати».

29 (Спас третій): достигають горіхи. Якщо цього дня відлітають лелеки, – на Покрову буде мороз, а відліт ластівок віщує ранню зиму.

Підготував ***Ярослав ГЛАДУН,*** *професор*